

УДК 378.147:004:336

DOI <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2026-2-115-122>

Качаненко Костянтин Вікторович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

м. Лубни, Україна.

0501518645@ukr.net

<https://orcid.org/0009-0006-9417-1194>

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІНАНСИСТІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Формування інформаційно-аналітичної компетентності є нагальним питанням сьогодення, в умовах глобальної інформатизації та цифровізації фінансової системи. Досвід прогресивних країн Європи, в організації системи навчання майбутніх фінансистів для формування інформаційно-аналітичної компетентності, дозволяє виокремити найбільш ефективні практики та впровадити їх у підготовку фінансистів українських закладів вищої освіти. Актуальність обраного дослідження підкреслюється ще і роллю інформаційних технологій в розвитку економічних знань, які забезпечують якісні зміни у фінансово-кредитній системі, допомагають вибудовувати фінансову стабільність та сприяють інтеграції України в європейську економічну систему. Тобто знання шляхів трансформації фінансової системи прогресивних європейських країн дозволять сформувати унікальну українську траєкторію розвитку підготовки майбутніх фінансистів у закладах вищої освіти. У цьому контексті інформаційно-аналітична компетентність є вкрай необхідною для майбутніх фінансистів, оскільки сприяє не лише удосконаленню вміння здобувати необхідну інформацію, аналізувати її, узагальнювати та застосовувати, а й критично оцінювати, обґрунтовано приймати важливі фінансові рішення, прогнозувати очікувані результати, вчасно та ефективно реагувати на зміни тощо.

Економічні знання, фінансові системи є динамічними, а вища освіта постійно розвивається, що спонукає до пошуку нових форм і методів модернізації підготовки майбутніх фінансистів. Крім того, застосування досягнень цифрової ери потребують постійного пошуку інновацій. Сучасний фінансист в Україні повинен розуміти цінність та значущість інформаційно-аналітичної діяльності, володіти вміннями ефективно оперувати цими даними для прийняття конструктивних рішень в умовах невизначеності, економічної нестабільності, задля передбачення та протидії кризовим явищам у фінансово-економічній системі держави. Тому імплементація європейських здобутків в українську освітню систему дозволить підвищити рівень підготовки майбутніх фінансистів для ефективної професійної діяльності на державному та світовому рівні.

Аналізуючи дослідження у галузі підготовки майбутніх фінансистів та формування інформаційно-аналітичної компетентності доцільно згадати праці Р. С. Квасницької, І. В. Форкун, які підкреслюють важливість рівня та якості професійної підготовки фінансистів потребам ринку праці. Активний розвиток інформатизації піднімає професійну освіту фінансистів на якісно новий рівень, впливає на зміст і підходи до організації освітнього процесу, який стає більш практикоорієнтованим з компетентнісним підходом (Квасницька, Форкун, 2019, с. 85). Вагомий внесок у дослідження підготовки майбутніх фінансистів зроблено І. О. Яблочніковою, яка обґрунтувала специфіку формування професійної компетентності майбутніх фінансистів у закладах вищої освіти Австрії, розглянула основні модулі пропонованих програм

(Яблочнікова, 2016b), а також – Німеччини, де проаналізувала різні типи магістратури й змістовні особливості освітніх програм бакалаврату (Яблочнікова, 2015). Науковиця підкреслює актуальність імплементації досвіду прогресивних країн в підготовку майбутніх фінансистів та формування комплексу фахових компетентностей.

Провідне місце в структурі професійної компетентності займає саме інформаційно-аналітична, яка є визначальною для професійного становлення і зростання в умовах інформатизації. В прогресивних європейських країнах вже вироблена модель синергії економічної теорії з інформаційно-комунікативними технологіями, яку реалізують заклади вищої освіти. В Україні така система інтенсивно формується, але немає цілісного бачення шляхів модернізації підготовки фінансистів у закладах вищої освіти. Отож аналіз зарубіжного досвіду з окресленої проблематики дозволить виокремити найбільш ефективні та успішні практики формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фінансистів та імплементувати їх у вітчизняних закладах вищої освіти.

Метою статті є проаналізувати основні концепти досвіду формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фінансистів у системі вищої освіти європейських країн.

Основні завдання: розглянути концептуальні засади формування інформаційно-аналітичної компетентності в системі вищої освіти деяких європейських країн, підкреслити значення грамотності в роботі з даними, критичного мислення та технічної майстерності в професійній діяльності майбутніх фінансистів.

Методологія дослідження базується на застосуванні теоретичного аналізу науково-методичної літератури, синтезу інформації, узагальненні здобутих даних та формулюванні висновків.

У австрійських університетах студенти мають певну автономію та можуть самостійно обирати модулі для вивчення, що дозволяє сформувати індивідуальну освітню траєкторію та робить систему вищої освіти більш гнучкою. Суттєва роль надається самостійній освітній діяльності. Під час реалізації освітнього процесу, поширеною є практика залучення успішних фінансистів до викладання. Значна увага приділяється фінансово-банківській системі, дослідженню та застосуванню комп'ютерної техніки в управлінні економікою, у прийнятті управлінських рішень, у роботі з обчислювальними інструментами, в оптимізації сфери фінансів тощо. Опануванню загальних компетентностей виділяється 100 кредитів ECTS. Доречно зазначити, що кожен університет Австрії має певну автономію у розробці самих програмних модулів та формуванні їх переліку (Яблочнікова, 2016b, с. 127).

Ірландським національним університетом в Холуей (National University of Ireland, Galway) розроблено магістерську програму «Фінанси та інформаційні системи», де провідними є два взаємопов'язаних напрями підготовки майбутніх фінансистів: формування високого рівня професійної компетентності у фінансовій сфері та практичних навичок застосування сучасних інформаційних технологій для опрацювання фінансової інформації в державних та приватних установах. Обсяг програми 90 кредитів ECTS та термін навчання включає 1 рік (Яблочнікова, 2016c, с. 210).

У Норвезькому університеті Агдера (UA) велике значення надається формуванню навичок оперування сучасними цифровими ресурсами, обчислюваною технікою. Студенти обов'язково використовують персональний комп'ютер та прикладне програмне забезпечення у фінансовій підготовці. Крім того, підсумковий контроль знань теж включає застосування інформаційно-комунікаційних технологій (Яблочнікова, 2016a, с. 480).

Прогресивні європейські країни, у підготовці фахівців фінансової сфери, велике значення надають роботі з інформацією та аналітичними даними. Підкреслюється практикоорієнтованість європейських університетів, що дозволяє створювати навчально-методичні проблемні ситуації фінансового змісту та мотивувати студентів до їх вирішення й саме в процесі практич-

ної діяльності здобувати нові знання, засвоювати їх та активно використовувати (Квасницька, Форкун, 2019, с. 85).

Таким чином аналіз наукових підходів дозволяє стверджувати, що у провідних європейських університетах система викладання базується на певній автономії та мобільності студентів, котрі самостійно можуть обирати модулі для навчання. Викладання на основі компетентнісного підходу дозволяє не лише здобувати та накопичувати знання, а формувати інформаційно-аналітичну компетентність як інтегральну фахову характеристику, котра дозволяє опрацьовувати інформацію та оперувати нею в професійному полі.

Доречно підкреслити, що інформаційно-аналітична компетентність належить до загальних та має універсальний характер. Цифрову компетентність визнано Європейським Союзом однією з восьми ключових компетенцій для повноцінного життя та діяльності (Van Audenhove et al., 2024). У 2022 р. Європейський Союз представив оновлену рамку Digital Competence – DigComp 2.2. Ця модель базується на 21 цифровій компетенції, які об'єднані в окремі категорії. У межах цієї рамки модель визначає п'ять компонентів: інформаційну грамотність та грамотність щодо роботи з даними, комунікацію та взаємодію, створення цифрового контенту, безпеку та вирішення фінансово-економічних проблем (Vuorikari et al., 2022).

Концептуальна модель інформаційно-аналітичної компетентності в європейському освітньому просторі ґрунтується на трьох важливих складових: грамотність в роботі з даними, наявність критичного мислення та технологічні вміння використовувати відповідне програмне забезпечення чи хмарні сервіси. Грамотність в роботі з даними охоплює велику кількість вмінь та визначається як здатність збирати, управляти даними, застосовувати їх та оцінювати практичну значущість. Нині грамотність в роботі з даними є конче необхідною, оскільки важливо проводити всебічний аналіз літературних та інформаційних джерел, що формують вміння їх опрацьовувати та, на основі цих даних, приймати обґрунтовані, виважені рішення, що є базовою навичкою в системі економічних знань. Грамотність в роботі з даними охоплює концептуальну основу здобуття даних, їх збір та збереження, управління даними, оцінку та застосування. Структура грамотності в роботі з даними нараховує чотири рівня:

- I рівень – сфера продуктивної та рецептивної компетентності полягає у створенні культури даних, їх оцінці, опрацюванні результатів та їх представленні, формуванні алгоритму подальших дій;
- II рівень – включає ідентифікацію використання даних та побудову моделі їх застосування, тобто студенти мають розуміти, де та як можна використати відповідні дані;
- III рівень – наявність знань, вмінь та сформованих навичок, мотивації, ціннісних установок застосування даних в професійній діяльності, сформованість чітких уявлень про те, як можна цими даними оперувати у фінансовій діяльності;
- IV рівень – виокремлення рівнів сформованості грамотності у сфері даних («базовий», «досвідчений», «експертний») (Echtenbruck et al., 2025, p. 4).

З огляду на це, грамотність у галузі даних складається з вправного та професійного створення продуктів даних, компетентного та рефлексійного їх опрацювання, інтерпретації даних, формулюванні на основі їх обробки висновків, прийняття рішень. Майбутній фінансист має вміти знаходити дані, оцінювати їх, застосовувати. Також провідним напрямом його фахової діяльності є створення цих даних як фінансового продукту. В європейському освітньому просторі особливий акцент ставиться саме на набутті знань і навичок оперувати аналітичними даними.

Водночас аналітична діяльність в роботі з даними вимагає високого рівня розвитку критичного мислення, що дозволяє оцінити дані, їх значущість для економічних знань та фінансової діяльності. Дані відіграють важливу роль в наукових відкриттях, оцінюванні якості, в конкретній оперативній інформації та аналітичному навчанні. Провідні європейські уні-

верситети включають до змісту освітніх програм концепції роботи з «відкритими даними», щоб сприяти розвитку людського капіталу в цьому напрямі. Майстерне управління даними важливе для архівування досліджуваних даних, їх доступності, оцінки якості, цілісності, етичній відповідності, фаховій оцінці та прийнятті управлінських рішень. Розвиток критичного та стратегічного мислення дозволяє виявляти та визначати пріоритети, ефективно застосовувати можливості даних, що відповідають цілям та завданням відповідної фінансової діяльності. Крім того, створюються більш сприятливі можливості для планування та моніторингу фінансових тенденцій, а оцінювання їх важливості в досягненні запланованих результатів сприяє підвищенню ефективності знань, формуванню звітності (Fitsilis et al., 2024, p. 27).

Наступною складовою інформаційно-аналітичної компетентності визначено технічні вміння, що ґрунтуються на володінні принципами зберігання та управління даними, виокремлення головного та другорядного, попередня обробка даних, технічне володіння навичками роботи з відповідним програмним забезпеченням для більш глибокого фахового інтелектуального аналізу даних, а також формування здатності до використання цих даних у фаховій діяльності. Не менш значущими є правові та етичні вимоги щодо оперування відкритими даними в правовому полі з урахуванням інтелектуальної власності та захисту конфіденційності. Університетські предметні вміння фінансистів базуються на глибокому осмисленні конкретних потреб та вимог визначеного напрямку фінансової діяльності. Інформаційний аналіз також включає вміння виконувати якісну візуалізацію опрацьованих даних, виокремлення значущих ідей та вміння усно їх презентувати, налагоджувати співпрацю в системі фінансової взаємодії (Fitsilis et al., 2024, p. 18).

Отже, в провідних європейських університетах створений освітній простір для формування комплексної інформаційно-аналітичної компетентності, що включає наявність технічних, юридичних, фахових, аналітичних, комунікаційних та проєктних вмінь. Такий підхід підтверджує міждисциплінарний та універсальний характер інформаційно-аналітичної компетентності, її важливість для професійного становлення майбутніх фінансистів.

Прикладом практичного кейсу створення умов для формування інформаційно-аналітичної компетентності може бути досвід німецької системи вищої освіти у напрямі впровадження learning analytics, інтеграції технологій штучного інтелекту в аналітичну діяльність студентів. З'ясовано, що мета курсу, очікувані результати та прийняття рішень мають бути узгодженими, а застосування аналітичних вмінь дозволяє максимально поглибити взаємозв'язок виділених компонентів. Обмеженість застосування цифрових ресурсів є суттєвою перешкодою в опануванні learning analytics (Fritz et al., 2024, p. 13).

У Великій Британії програми з підготовки фінансистів мають пройти акредитацію Асоціацією дипломованих бухгалтерів (ACCA). Формування інформаційно-аналітичної компетентності проходить наскрізною лінією в опануванні таких модулів програми підготовки фінансистів як «Стратегічна бізнес-звітність», «Розширений аудит та забезпечення якості», «Розширене управління ефективністю» тощо (University of Brighton, 2026).

До європейських практичних кейсів розвитку інформаційно-аналітичної системи можна віднести використання електронних платформ для торгівлі цінними паперами та аналізу фондового ринку, фінансово-інформаційних систем Bloomberg, REUTERS, Financial Times, Tenfore тощо. Під час застосування таких систем, в освітніх цілях, формуються важливі складові інформаційно-аналітичної компетентності фінансистів: підготовка інформації для виконання біржових угод, захист інформації, дотримання конфіденційності, обмін інформацією в системі фондової біржі, її обробка (Косова, Ярошенко, 2017, с. 8).

Іншими практичними напрямками розвитку інформаційно-аналітичної компетентності європейських фінансистів є використання симуляторів (Simulation Learning), що моделюють

інвестиційні портфелі або відтворюють тестування банківських систем та застосування Data Mining та Business Intelligence, що дозволяють використовувати навички програмування для створення потужних фінансових звітів. Інтеграція можливостей технологій штучного інтелекту в фінансову освіту підвищує якість підготовки майбутніх фінансистів. Штучний інтелект попереджає допущення фінансових прорахунків, що забезпечує підвищення точності розрахунків; а також значно зменшує ймовірність допущення помилок в роботі з табличними даними (Spörger, 2025, p. 296).

Проведене дослідження дозволило сформулювати висновки: система вищої освіти провідних європейських країн є більш автономною та гнучкою, ніж українська. Інформаційно-аналітична компетентність, в європейському освітньому просторі, визначається як універсальна, загальна, а її формування проходить крізь призму вивчення різних фахових модулів майбутніми фінансистами. Навчання у провідних закладах вищої освіти є практикоорієнтованим і компетентнісним та може відбуватися із залученням прогресивних фінансистів-практиків. Такий підхід дозволяє підвищити ефективність підготовки майбутніх фінансистів до професійної діяльності. В європейській вищій освіті, в підготовці фінансистів, провідні позиції займає робота з аналітичними даними, розвиток критичного та стратегічного мислення для аналізу, оцінка інформації та інтерпретації аналітичних відомостей, цифрова грамотність майбутніх фінансистів. Практичні кейси дозволяють студентам оволодіти вміннями застосовувати у фінансовій діяльності різні види інформації, програмні ресурси, цифрові засоби та формують навички роботи з практичними фінансово-інвестиційними портфелями.

Перспективи подальших досліджень можуть бути відображені в аналізі моделі формування інформаційно-аналітичної системи однієї з європейських країн та визначенні можливих її елементів для реалізації підготовки фінансистів закладами вищої освіти України.

Список використаної літератури

1. Квасницька Р. С., Форкун І. В. Інформаційні технології в забезпеченні професійної підготовки фінансистів в умовах розвитку в Україні економіки знань. *Економічний вісник університету*. 2019. Вип. 42. С. 81–89. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-42-81-89>
2. Косова Т. Д., Ярошенко О. В. Фондова електронна торгівля цінними паперами: вплив на розвиток фінансового ринку України. *Економіка та держава*. 2017. № 2. С. 7–10. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=3691&i=1> (дата звернення: 18.01.2026).
3. Яблочнікова І. О. Особливості формування професійної компетентності магістрів-фінансистів у ВНЗ Німеччини. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Педагогічна*. 2015. Вип. 21. С. 165–168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprkped_2015_21_58 (дата звернення: 18.01.2026).
4. Яблочнікова І. О. Організаційні аспекти підготовки магістрів-фінансистів у Норвегії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016а. Вип. 50. С. 475–483. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2016_50_64 (дата звернення: 28.01.2026).
5. Яблочнікова І. О. Особливості підготовки магістрів-фінансистів у Австрії. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка*. 2016б. Вип. 6. С. 123–132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkogpth_2016_6_16 (дата звернення: 18.01.2026).
6. Яблочнікова І. О. Особливості підготовки магістрів-фінансистів у Ірландії. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2016с. № 2. С. 206–211. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2016_2_42 (дата звернення: 15.01.2026).
7. Accounting (ACCA) MSc (PGCert PGDip). *University of Brighton*, 2026. URL: https://www.brighton.ac.uk/courses/study/accounting-acca-msc-pgcert-pgdip.aspx?utm_

source=study_portals&utm_medium=course_listing&utm_campaign=pg_international (дата звернення: 14.01.2026).

8. Echtenbruck M. M., Fühles-Ubach S., Naujoks B., Kaliva E. A Data Literacy Competence Model for Higher Education and Research. *Computer Science. Computers and Society*. April 22, 2025. P. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2504.15690>

9. Fitsilis P., Damasiotis V., Dervenis C., Kyriatzis V., Tsoutsas P. Effective Data Stewardship in Higher Education: Skills, Competences, and the Emerging Role of Open Data Stewards. *Computer Science. Computers and Society*. October 27, 2024. P. 1–35. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2410.20361>

10. Fritz B., Kube D., Scherer S., Drachsler H. Learning Analytics in Higher Education – Exploring Students and Teachers Expectations in Germany. *Computer Science. Computers and Society*. January 22, 2024. P. 1–27. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2401.11981>

11. Spörer J. Can AI Read Like a Financial Analyst? A Financial Touchstone for Frontier Language Models Such as Gemini 2.5 Pro, o3, and Grok 4 on Long-Context Annual Report Comprehension. *ICAIF '25: Proceedings of the 6th ACM International Conference on AI in Finance (Singapore, November 15–18, 2025)*. New York: Association for Computing Machinery, 2025. P. 291–298. DOI: <https://doi.org/10.1145/3768292.3770417>

12. Van Audenhove L., Vermeire L., Van den Broeck W., Demeulenaere, A. Data literacy in the new EU DigComp 2.2 framework: How DigComp defines competences on artificial intelligence, internet of things, and data. *Information and Learning Sciences*. 2024. Vol. 125, Issue 5-6. P. 406–436. DOI: <https://doi.org/10.1108/ILS-06-2023-0072>

13. Vuorikari R., Kluzer S., Punie Y. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens. With new examples of knowledge, skills and attitudes. EUR 31006 EN. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022. DOI: <https://doi.org/10.2760/115376>

References

1. Kvasnitska, R. S., & Forkun, I. V. (2019). Informatsiini tekhnolohii v zabezpechenni profesiinoi pidhotovky finansystiv v umovakh rozvytku v Ukraini ekonomiky znan [Information technologies in providing professional training of financiers under the conditions of development in Ukraine knowledge economy]. *Ekonomichnyi visnyk universytetu – University Economic Bulletin*, (42), 81–89. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-42-81-89> [in Ukrainian].

2. Kosova, T. D., & Yaroshenko, O. V. (2017). Fondova elektronna torhivlia tsinnymy paperamy: vplyv na rozvytok finansovoho rynku Ukrainy [Stock electronic trading in securities: impact on the development of the financial market of Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the state*, (2), 7–10. Retrieved from <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=3691&i=1> [in Ukrainian].

3. Yablochnikova, I. O. (2015). Osoblyvosti formuvannia profesiinoi kompetentnosti mahistriv-finansystiv u VNZ Nimechchyny [Features of the formation of professional competence of masters in finance in German universities]. *Zbirnyk naukovykh prats Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Seriya: Pedagogichna – Collection of Scientific Papers Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University. Pedagogical Series*, (21), 165–168. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppk_ped_2015_21_58 [in Ukrainian].

4. Yablochnikova, I. O. (2016a). Orhanizatsiini aspekty pidhotovky mahistriv-finansystiv u Norvehii [Organizational aspects of training masters in finance in Norway]. *Pedagogika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*, (50), 475–483. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2016_50_64 [in Ukrainian].

5. Yablochnikova, I. O. (2016b). Osoblyvosti pidhotovky mahistriv-finansystiv u Avstrii [Features of training masters in finance in Austria]. *Naukovyi visnyk Kremenetskoï oblasnoi humanitarno-*

pedahohichnoi akademii im. Tarasa Shevchenka. Seria: Pedahohika – Scientific Bulletin of the Kremenets Taras Shevchenko Regional Academy of Humanities and Pedagogy. Series: Pedagogy, (6), 123–132. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkogpht_2016_6_16 [in Ukrainian].

6. Yablochnikova, I. O. (2016c). Osoblyvosti pidhotovky mahistriv-finsystiv u Irlandii [Features of training masters in finance in Ireland]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky – Scientific Bulletin of V. O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University. Pedagogical Sciences, (2), 206–211. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2016_2_42 [in Ukrainian].*

7. Accounting (ACCA) MSc (PGCert PGDip). *University of Brighton, 2026. Retrieved from https://www.brighton.ac.uk/courses/study/accounting-acca-msc-pgcertpgdip.aspx?utm_source=study_portals&utm_medium=course_listing&utm_campaign=pg_international [in English].*

8. Echtenbruck, M. M., Fühles-Ubach, S., Naujoks, B., & Kaliva, E. (2025). A Data Literacy Competence Model for Higher Education and Research. *Computer Science. Computers and Society, April 22, pp. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2504.15690> [in English].*

9. Fitsilis, P., Damasiotis, V., Dervenis, C., Kyriatzis, V., & Tsoutsas, P. (2024). Effective Data Stewardship in Higher Education: Skills, Competences, and the Emerging Role of Open Data Stewards. *Computer Science. Computers and Society, October 27, pp. 1–35. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2410.20361> [in English].*

10. Fritz, B., Kube, D., Scherer, S., & Drachsler, H. (2024). Learning Analytics in Higher Education – Exploring Students and Teachers Expectations in Germany. *Computer Science. Computers and Society, January 22, pp. 1–27. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2401.11981> [in English].*

11. Spörer, J. (2025). Can AI Read Like a Financial Analyst? A Financial Touchstone for Frontier Language Models Such as Gemini 2.5 Pro, o3, and Grok 4 on Long-Context Annual Report Comprehension. In: *ICAIF '25: Proceedings of the 6th ACM International Conference on AI in Finance. (pp. 291–298). New York: Association for Computing Machinery. DOI: <https://doi.org/10.1145/3768292.3770417> [in English].*

12. Van Audenhove, L., Vermeire, L., Van den Broeck, W., & Demeulenaere, A. (2024). Data literacy in the new EU DigComp 2.2 framework: How DigComp defines competences on artificial intelligence, internet of things, and data. *Information and Learning Sciences, 125(5-6), 406–436. DOI: <https://doi.org/10.1108/ILS-06-2023-0072> [in English].*

13. Vuorikari, R., Kluzer, S., & Punie, Y. (2022). DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens. With new examples of knowledge, skills and attitudes. EUR 31006 EN. Luxembourg: Publications Office of the European Union. DOI: <https://doi.org/10.2760/115376> [in English].

Качаненко К. В. Досвід формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фінансистів у європейському просторі вищої освіти

Статтю присвячено комплексному аналізу досвіду провідних європейських закладів вищої освіти у напрямі формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців фінансової сфери. З'ясовано, що згідно європейської рамки кваліфікацій, інформаційно-аналітична компетентність належить до загальних, характеризується комплексністю та міждисциплінарністю.

У статті виділено змістовні модулі, які розроблені та представлені в провідних університетах Європи. Опанування цих модулів передбачає формування інформаційних та аналітичних вмінь працювати з даними, критично оцінювати інформацію та застосовувати їх в професійній діяльності. Підкреслено роль технічних компетенцій та штучного інтелекту в удосконаленні вмінь оперувати аналітичними даними, а також у розвитку вміння формувати фінансові звіти. Підкреслено практикоорієнтованість підготовки фінансистів у системі вищої освіти, залучення до освітнього процесу практикуючих фінансистів. Розглянуто складові інформаційно-

аналітичної компетентності: грамотність в аналізі даних, розвиток критичного мислення та технічні навички застосування цифрових інструментів. Водночас проаналізовано практичні кейси, які впроваджуються в європейській системі освіти.

Методологічну основу складає теоретичний аналіз та опрацювання науково-методичної літератури, що дозволяє комплексно розглянути досвід функціонування європейського освітнього простору в напрямі підготовки майбутніх фінансистів до інформаційно-аналітичної діяльності як невід'ємної складової професійної компетентності.

Здобуті результати мають теоретичне та практичне значення: виокремлені європейські ідеї практикоорієнтованого формування інформаційно-аналітичної компетентності у майбутніх фінансистів можуть бути імплементовані в українську систему вищої освіти.

Ключові слова: європейська освіта, інформаційно-аналітична компетентність, фінансисти, інформація, аналіз даних.

Kachanenko K. V. Experience in developing the information and analytical competence of future financiers in the European higher education space

The article is devoted to a comprehensive analysis of the experience of leading European higher education institutions in the field of developing the information and analytical competence of future specialists in the financial sector. It has been established that, according to the European Qualifications Framework, information and analytical competence belongs to the general category and is characterized by its complexity and interdisciplinarity.

The article highlights content modules that have been developed and presented at leading European universities. Mastering these modules involves developing information and analytical skills to work with data, critically evaluate information, and apply these skills in professional activities. The role of technical competencies and artificial intelligence in improving operational skills in handling analytical data, as well as in developing the ability to prepare financial reports, is emphasized. The practice-oriented nature of training financiers in the higher education system and the involvement of practicing financiers in the educational process are highlighted. The components of information and analytical competence are considered: literacy in data analysis, the development of critical thinking, and technical skills in the use of digital tools. At the same time, practical cases that are being implemented in the European education system are analyzed.

The methodological basis consists of theoretical analysis and study of scientific and methodological literature, which allows for a comprehensive review of the experience of the European educational space in preparing future financiers for information and analytical activities as an integral part of professional competence.

The results obtained have theoretical and practical value: the identified European ideas for the practice-oriented formation of information and analytical competence in future financiers can be implemented in the Ukrainian higher education system.

Key words: European education, information and analytical competence, financiers, information, data analysis.

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого
доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 18.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.05.2026